

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 23.11.2010
COM(2010) 682 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας:
Ευρωπαϊκή συμβολή για την πλήρη απασχόληση**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

**Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας:
Ευρωπαϊκή συμβολή για την πλήρη απασχόληση**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει έναν σημαντικό στόχο: το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών και των ανδρών της ηλικιακής ομάδας των 20-64 ετών να φτάσει έως το 2020 στο 75%. Πρόκειται για μια φιλόδοξη δέσμευση, από την οποία εξαρτάται η βιωσιμότητα του κοινωνικού μοντέλου, των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, της οικονομικής ανάπτυξης και των δημόσιων οικονομικών της Ευρώπης.

Η κάλυψη της απόστασης που μας χωρίζει από τον εν λόγω στόχο δεν θα είναι εύκολη υπόθεση. Λόγω της κρίσης το ποσοστό απασχόλησης έχει πέσει κάτω από το 69%, ενώ το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 10%· αν υποθεθεί ότι η αγορά εργασίας θα σταθεροποιηθεί το 2010-2011, η επίτευξη ποσοστού απασχόλησης 75% έως το 2020 θα απαιτήσει μέση αύξηση της απασχόλησης κατά ποσοστό που πρέπει να υπερβαίνει ελαφρώς το 1% ετησίως. Καθώς τα ποσοστά γονιμότητας υποχωρούν, ο πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας της ΕΕ (15-64 ετών) θα αρχίσει να συρρικνώνεται από το 2012, ακόμη και αν συνεχιστούν οι μεταναστευτικές εισροές. Το ειδικευμένο εργατικό δυναμικό αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για την ανάπτυξη ανταγωνιστικής, βιώσιμης και καινοτόμου οικονομίας, στο πνεύμα των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Σε περιόδους δημοσιονομικών περιορισμών και πρωτόγνωρων παγκόσμιων ανταγωνιστικών πιέσεων, η ΕΕ πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης και δεξιοτήτων που να συμβάλουν στην ομαλή μετάβαση σε μια «πράσινη», έξυπνη και καινοτόμο οικονομία.

Η ΕΕ μπορεί να αντιμετωπίσει όλες αυτές τις προκλήσεις και να αυξήσει τα ποσοστά απασχόλησης σημαντικά, ιδίως για τις γυναίκες, τους νέους και τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας, **αλλά μόνο αν αναλάβει αποφασιστική δράση, εστιασμένη σε τέσσερις βασικές προτεραιότητες:**

- **Πρώτον, καλύτερη λειτουργία των αγορών εργασίας.** Τα διαρθρωτικά και χρονίως υψηλά ποσοστά ανεργίας συνεπάγονται ανεπίτρεπτη απώλεια ανθρώπινου δυναμικού: αποθαρρύνουν τους εργαζομένους και οδηγούν στην πρόωρη αποχώρησή τους από την αγορά εργασίας και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι πολιτικές ευελιξίας με ασφάλεια είναι το καλύτερο μέσο εκσυγχρονισμού των αγορών εργασίας: οι πολιτικές αυτές πρέπει να επανεξεταστούν και να προσαρμοστούν στο νέο πλαίσιο που δημιουργήθηκε μετά την κρίση, έτσι ώστε να επιταχυνθεί ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων, να μειωθεί η κατάρτιση της αγοράς εργασίας, να υποστηριχθεί η ισότητα των δύο φύλων και να γίνουν οι μεταβάσεις αποδοτικές.
- **Δεύτερον, πιο ειδικευμένο εργατικό δυναμικό,** ικανό να συμβάλει και να προσαρμοστεί στην τεχνολογική αλλαγή με νέα πρότυπα οργάνωσης της εργασίας. Πρόκειται για μεγάλη πρόκληση, αν ληφθούν υπόψη οι ταχέως μεταβαλλόμενες δεξιότητες που απαιτούνται και οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων που παρατηρούνται σταθερά στην αγορά εργασίας της ΕΕ. Η

επένδυση στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, η έγκαιρη πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, η αντιστοίχιση των προσόντων του πληθυσμού με τις αναγκαίες δεξιότητες και η παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης είναι οι βασικές προϋποθέσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της οικονομικής ανάπτυξης και, τελικά, της απασχόλησης. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να βελτιώσει τα επίπεδα εκπαίδευσης με δύο τρόπους: μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε 10% το πολύ και αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας ή ισοδύναμης εκπαίδευσης σε τουλάχιστον 40% το 2020. Οι δυνατότητες ενδοκοινοτικής κινητικότητας και μεταναστευτικών εισροών από τρίτες χώρες δεν αξιοποιούνται πλήρως ούτε χρησιμοποιούνται επαρκώς για την κάλυψη των αναγκών στην αγορά εργασίας, παρά τη σημαντική συμβολή των μεταναστών στην απασχόληση και την ανάπτυξη.

- **Τρίτον, καλύτερη ποιότητα των θέσεων εργασίας και καλύτερες συνθήκες εργασίας.** Δεν υπάρχει καμία «σύγκρουση» μεταξύ ποιότητας και ποσότητας της απασχόλησης: τα υψηλά επίπεδα ποιότητας της απασχόλησης στην ΕΕ συνδέονται με εξίσου υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας της εργασίας και συμμετοχής στην απασχόληση. Για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων των σημερινών επαγγελματικών σταδιοδρομιών, οι οποίες χαρακτηρίζονται από περισσότερες μεταβάσεις μεταξύ πιο εντατικών και απαιτητικών θέσεων εργασίας αλλά και από νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες εργασίας και η σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων.
- **Τέταρτον, ισχυρότερες πολιτικές για την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ζήτησης για εργατικό δυναμικό.** Για να βρει κανείς δουλειά, δεν είναι αρκετό να εξασφαλιστεί ότι θα παραμείνει ενεργός και ότι θα αποκτήσει τις κατάλληλες δεξιότητες: η ανάκαμψη πρέπει να βασιστεί σε μια ανάπτυξη που θα δημιουργεί θέσεις εργασίας. Πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης, μεταξύ άλλων σε εταιρείες που απασχολούν προσωπικό υψηλής ειδίκευσης και εφαρμόζουν επιχειρηματικά μοντέλα έντασης σε έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α). Οι επιλεκτικές μειώσεις του μη μισθολογικού κόστους εργασίας ή οι καλά στοχευμένες επιδοτήσεις της απασχόλησης μπορούν να αποτελέσουν κίνητρο για τους εργοδότες, προκειμένου να προσλάβουν μακροχρόνια ανέργους και άλλους εργαζομένους που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας. Οι πολιτικές που αποσκοπούν στην αξιοποίηση των βασικών πηγών δημιουργίας θέσεων εργασίας και στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης έχουν επίσης θεμελιώδη σημασία για την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη και την αρχή της επικουρικότητας, η κύρια αρμοδιότητα και τα μέσα επίτευξης αυτών των στόχων ανήκουν στα κράτη μέλη. Ωστόσο, ο στόχος της ΕΕ για επίτευξη ποσοστού απασχόλησης 75% για τις γυναίκες και τους άνδρες έως το 2020 θα επιτευχθεί μόνο με τη συνένωση όλων των προσπαθειών και μέσων. **Η παρούσα εμβληματική πρωτοβουλία «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» καθορίζει, σε 13 βασικές ενέργειες με αντίστοιχα συνοδευτικά και προπαρασκευαστικά μέτρα, τη συμβολή που μπορεί να παράσχει η ΕΕ σ' αυτή την κοινή προσπάθεια στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».** Στο πλαίσιο της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ και της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, η Επιτροπή θα μεριμνήσει επίσης για την υιοθέτηση των στόχων της παρούσας ατζέντας από τις αντίστοιχες χώρες.

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ

1. ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΝ

Διδάγματα που αντλήθηκαν: οι πολιτικές της ευελιξίας με ασφάλεια συνέβαλαν στο ξεπέρασμα της κρίσης, αλλά οι ευάλωτες ομάδες δέχτηκαν τα πιο σκληρά πλήγματα

Τον Δεκέμβριο του 2007 το Συμβούλιο ενέκρινε τις κοινές αρχές της ΕΕ για την ευελιξία με ασφάλεια, καθώς και τα τέσσερα συστατικά στοιχεία της, ως μέσο εκσυγχρονισμού των αγορών εργασίας και προώθησης της απασχόλησης μέσω νέων μορφών ευελιξίας και ασφάλειας¹. Για να αυξηθούν η προσαρμοστικότητα, η απασχόληση και η κοινωνική συνοχή, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να αναπτύξουν τις δικές τους εθνικές ρυθμίσεις ευελιξίας με ασφάλεια και να εκπονήσουν στρατηγικές για τη μεταρρύθμιση των αγορών εργασίας τους σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Έκτοτε, η κρίση έθεσε σε δοκιμασία τις εθνικές στρατηγικές μεταρρυθμίσεων και ευελιξίας με ασφάλεια: τα διδάγματα των τελευταίων δύο ετών είναι ενθαρρυντικά, συνεπάγονται όμως και σημαντικές προκλήσεις².

Αφενός, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι πολιτικές ευελιξίας με ασφάλεια βοήθησαν να ξεπεραστεί η κρίση. Πολλά κράτη μέλη εισήγαγαν προσωρινά νέες, δημόσια υποστηριζόμενες ρυθμίσεις εργασίας με μειωμένο ωράριο ή αύξησαν το επίπεδο, την κάλυψη και τη διάρκεια των ρυθμίσεων αυτών και διευκόλυναν τη χρήση τους. Με την αύξηση της εσωτερικής ευελιξίας, τα κράτη μέλη αντιμετώπισαν την πτώση στην αύξηση της απασχόλησης το 2008-09 κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσον όρο σε ετήσια βάση. Βοήθησαν τις επιχειρήσεις να αποφύγουν την απώλεια δικού τους ανθρώπινου δυναμικού και να μην υποβληθούν σε δαπάνες πρόσληψης νέου προσωπικού, και συνέβαλαν στον μετριασμό των δυσκολιών για τους εργαζομένους.

Ομοίως, αρκετά κράτη μέλη ενίσχυσαν τα συστήματα που εφαρμόζουν για την ασφάλιση των ανέργων (δηλ. το επίπεδο παροχών, τη διάρκειά τους και την κάλυψη νέων ομάδων). Τα ενεργητικά μέτρα της αγοράς εργασίας αυξήθηκαν και συμπεριέλαβαν κίνητρα για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων, προγράμματα κατάρτισης και προγράμματα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης άρχισαν να παρέχουν περισσότερο στοχοθετημένη βοήθεια αναζήτησης εργασίας σε συγκεκριμένες ομάδες όπως οι νέοι, οι μετανάστες, οι εργαζόμενοι με βραχυχρόνιες συμβάσεις, οι πρόσφατα απολυθέντες και εκείνοι που δεν λαμβάνουν παροχές. Σε μερικές χώρες, οι υπηρεσίες απασχόλησης αύξησαν τα επίπεδα στελέχωσής τους κατά 10% και πλέον για να αντιμετωπίσουν την αύξηση του αριθμού των ατόμων που ζητούν εργασία.

Αφετέρου, η κρίση υπογράμμισε την επείγουσα ανάγκη να γίνουν μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, χωρίς όμως να μειωθούν οι δυνατότητες για συναίνεση και εμπιστοσύνη μεταξύ των κοινωνικών εταίρων —πράγμα που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ευόδωση των πολιτικών ευελιξίας με ασφάλεια. Οι πολιτικές που αποσκοπούν στη μείωση της κατάτμησης αποδείχθηκαν ανεπαρκείς: οι νέοι, οι εργαζόμενοι με συμβάσεις προσωρινής εργασίας και οι διακινούμενοι εργαζόμενοι ήταν μεταξύ εκείνων που χτυπήθηκαν πιο σκληρά

¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου «Για τη θέσπιση κοινών αρχών όσον αφορά την ευελιξία με ασφάλεια», της 5/6ης Δεκεμβρίου 2007 (έγγρ.16201/07).

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την «Ευελιξία με ασφάλεια σε περιόδους κρίσης», της 8ης Ιουλίου 2009 (έγγρ.10388/09).

από την ύφεση. Το ποσοστό ανεργίας στους νέους (μέχρι 25 ετών) αυξήθηκε κατά 5,8 ποσοστιαίες μονάδες από τον Μάρτιο του 2008 και ξεπέρασε το 20%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους ενήλικους (25-64 ετών) αυξήθηκε μόνο κατά το ήμισυ και βρίσκεται σήμερα στο 8,3%. Στην κορύφωση της ύφεσης, οι απώλειες θέσεων εργασίας για τους εργαζομένους με συμβάσεις προσωρινής εργασίας ήταν σχεδόν τετραπλάσιες απ' ό,τι για τους μονίμους. Πολύ μεγάλη αύξηση σημείωσε επίσης η ανεργία στους μετανάστες.

Η κρίση απέδειξε επίσης πόσο δύσκολο είναι να εφαρμοστούν πραγματικά ολοκληρωμένες πολιτικές. Για παράδειγμα, οι ρυθμίσεις εργασίας με μειωμένο ωράριο δεν συμπληρώνονται όσο συχνά θα έπρεπε με την παροχή ευκαιριών κατάρτισης στους μισθωτούς. Ακόμη και στα κράτη μέλη που προσφέρουν πρόσθετα κίνητρα για κατάρτιση, δεν ήταν αρκετοί οι πιθανοί δικαιούχοι που αποδέχθηκαν την προσφορά να επανεκπαιδευθούν.

Νέα δυναμική: ενίσχυση των στοιχείων της ευελιξίας με ασφάλεια και της εφαρμογής

Οι κοινές αρχές της ΕΕ για ευελιξία με ασφάλεια είναι ισορροπημένες και ολοκληρωμένες· εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα. Ωστόσο, τα τέσσερα συστατικά στοιχεία της ευελιξίας με ασφάλεια (ευέλικτες και αξιόπιστες συμβατικές ρυθμίσεις, ενεργητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας, διά βίου μάθηση και σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης) πρέπει να ενισχυθούν για να εξασφαλιστεί ότι, κατά την περίοδο μετά την κρίση, οι χώρες θα δώσουν έμφαση στις οικονομικά αποδοτικότερες μεταρρυθμίσεις, εξασφαλίζοντας συγχρόνως περισσότερη ευελιξία και ασφάλεια.

Οι εθνικές ρυθμίσεις των κρατών μελών για ευελιξία με ασφάλεια μπορούν να ενισχυθούν και να προσαρμοστούν στο νέο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο μέσω μιας νέας ισορροπίας ανάμεσα στα τέσσερα συστατικά στοιχεία της ευελιξίας με ασφάλεια και στη χρονική ακολουθία των διαφόρων πολιτικών. Πρέπει επίσης να ενισχυθούν οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι επωφελούνται από τις μεταβάσεις μεταξύ των θέσεων εργασίας, των επαγγελματιών, των τομέων ή των καθεστώτων απασχόλησης. Η αποδοτικότητα των μεταβάσεων έχει θεμελιώδη σημασία για να αισθανθούν οι εργαζόμενοι την αναγκαία ασφάλεια που θα τους επιτρέψει να αποδεχθούν και να διαχειριστούν κατάλληλα την κινητικότητα. Τέλος, στο πλαίσιο της εφαρμογής και της διαχείρισης του όλου συστήματος, πρέπει να ενισχυθούν ο συντονισμός των πολιτικών και η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των άλλων εμπλεκόμενων παραγόντων.

1.1. Προτεραιότητες για την ενίσχυση των τεσσάρων συστατικών στοιχείων της ευελιξίας με ασφάλεια

Για να ενταθούν η μεταρρύθμιση και ο εκσυγχρονισμός της αγοράς εργασίας, με βάση τις κοινές αρχές της ΕΕ, **η Επιτροπή προτείνει τις ακόλουθες βασικές πολιτικές προτεραιότητες για να ενισχυθούν τα τέσσερα συστατικά στοιχεία της ευελιξίας με ασφάλεια, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους:**

Ευέλικτες και αξιόπιστες συμβατικές ρυθμίσεις:

- **Εστίαση στη μείωση της κατάτμησης στην αγορά εργασίας.** Ανάλογα με το εκάστοτε εθνικό πλαίσιο, μπορούν να ακολουθηθούν διάφοροι δρόμοι όπως η αποκέντρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων ή η αναθεώρηση των υφιστάμενων συμβατικών ρυθμίσεων. Ενώ σε μερικές περιπτώσεις ενδέχεται να χρειαστεί μεγαλύτερη συμβατική «ποικιλία» για την αντιμετώπιση των εδαφικών και τομεακών ιδιαιτεροτήτων, στις ιδιαίτερα κατατμημένες αγορές εργασίας μια πιθανή λύση προς διερεύνηση θα μπορούσε να είναι η επέκταση της χρήσης συμβατικών ρυθμίσεων αορίστου χρόνου, με επαρκή

δοκιμαστική περίοδο και σταδιακή αύξηση των δικαιωμάτων προστασίας και με δυνατότητα πρόσβασης σε προγράμματα κατάρτισης, διά βίου μάθησης και επαγγελματικού προσανατολισμού για όλους τους μισθωτούς. Σκοπός της λύσης αυτής θα ήταν να μειωθούν οι υφιστάμενες διαφοροποιήσεις μεταξύ όσων εργάζονται αφενός με προσωρινές και αφετέρου με μόνιμες συμβάσεις.

- *Αύξηση της βαρύτητας της εσωτερικής ευελιξίας σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.* Ενώ τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική ευελιξία είναι σημαντικές κατά τον επιχειρηματικό κύκλο, η εσωτερική ευελιξία μπορεί να βοηθήσει τους εργοδότες να προσαρμόσουν την εισροή εργασίας σε περίπτωση προσωρινής μείωσης της ζήτησης, διαφυλάσσοντας συγχρόνως τις θέσεις εργασίας που είναι βιώσιμες μακροπρόθεσμα. Οι εργοδότες μπορούν έτσι να διατηρήσουν στη διάθεσή τους τις δεξιότητες εργαζομένων της επιχείρησής τους που θα είναι πολύτιμες όταν αρχίσει η ανάκαμψη. Οι μορφές εσωτερικής ευελιξίας περιλαμβάνουν την προσαρμογή της οργάνωσης της εργασίας ή του χρόνου εργασίας (π.χ. ρυθμίσεις εργασίας με μειωμένο ωράριο). Η ευελιξία επιτρέπει επίσης στους άνδρες και τις γυναίκες να συνδυάσουν την εργασία με τις υποχρεώσεις φροντίδας, αυξάνοντας ειδικότερα τη συμβολή των γυναικών στην επίσημη οικονομία και στην ανάπτυξη μέσω της αμειβόμενης απασχόλησής τους έξω από το σπίτι. Παρά τη σημασία της εσωτερικής ευελιξίας, η εξωτερική ευελιξία παραμένει παράγοντας ουσιώδους σημασίας σε περίπτωση αναγκαίας διαρθρωτικής προσαρμογής με στόχο την αποτελεσματική ανακατανομή των πόρων.

Ολοκληρωμένη διά βίου μάθηση:

- *Βελτίωση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση*, έτσι ώστε να διευκολύνεται η μετακίνηση των πολιτών προς τομείς υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και αναπτυσσόμενα επαγγέλματα, όπως αυτά που προκύπτουν από τις πολιτικές «βιώσιμης ανάπτυξης», την πολιτική και τη νομοθεσία για την ισότητα ευκαιριών και τις «λευκές» θέσεις εργασίας. Η καθιέρωση πιο ευέλικτων διαδικασιών μάθησης μπορεί να διευκολύνει τις μεταβάσεις μεταξύ των φάσεων εργασίας και μάθησης, μεταξύ άλλων με τον χωρισμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε επιμέρους ενότητες. Αυτές οι διαδικασίες πρέπει επίσης να επιτρέπουν την επικύρωση της ανεπίσημης και της άτυπης μάθησης και να βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα καθώς και στην ενοποίηση των συστημάτων μάθησης και επαγγελματικού προσανατολισμού.
- *Υιοθέτηση στοχευμένων προσεγγίσεων για τους πιο ευάλωτους εργαζομένους*, και ιδίως τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης, τους άνεργους, τους εργαζομένους μικρότερης και μεγαλύτερης ηλικίας, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με ψυχικές διαταραχές ή τις μειονοτικές ομάδες όπως οι μετανάστες και οι Ρομά. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης πρέπει να παρέχουν προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και καλά στοχευμένα και προσαρμοσμένα προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας. Ιδιαίτερη προτεραιότητα πρέπει επίσης να δοθεί: i) στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην οικονομική αναδιάρθρωση, ii) στην ανανέωση των δεξιοτήτων των γονέων που επιστρέφουν στην εργασία έπειτα από μια περίοδο φροντίδας εξαρτώμενων μελών της οικογένειάς τους και iii) στην ανανέωση των δεξιοτήτων των εργατών με σκοπό τη μετακίνησή τους σε «πράσινες» θέσεις εργασίας.
- *Ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου και της συμμετοχής των παρεμβαίνόντων* στην υλοποίηση της διά βίου μάθησης. Με τη συνεργασία, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των δημόσιων υπηρεσιών, των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των εργοδοτών

είναι δυνατόν να προσδιοριστούν σωστά οι ανάγκες κατάρτισης, να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ατόμων στην περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση. Ο διάλογος των κοινωνικών εταίρων είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη σύναψη αποδοτικών ρυθμίσεων επιμερισμού δαπανών, την παροχή δυνατοτήτων μάθησης στον χώρο εργασίας και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων.

- *Καθιέρωση αποτελεσματικών κινήτρων και ρυθμίσεων επιμερισμού δαπανών*, για να ενισχυθούν οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στη συνεχή εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού και να αυξηθεί η συμμετοχή των εργαζομένων στη διά βίου μάθηση. Τα σχετικά μέτρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν: συστήματα φοροαπαλλαγών, προγράμματα χορήγησης «κουπονιών» εκπαίδευσης σε συγκεκριμένες ομάδες και λογαριασμούς μάθησης ή άλλα σχέδια μέσω των οποίων οι εργαζόμενοι μπορούν να συγκεντρώσουν χρόνο αλλά και χρηματοδότηση. Ενώ αυτά τα μέτρα πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να επωφεληθούν από τις δυνατότητες που προσφέρονται από τον γενικό κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 περί απαλλαγής κατά κατηγορίες.

Ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας (ΕΠΑΕ)

- *Προσαρμογή του μείγματος ΕΠΑΕ και θεσμική ρύθμισή τους ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος μακροχρόνιας ανεργίας*. Τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά αυτή την πτυχή της ευελιξίας με ασφάλεια: χάρη, εν μέρει, στην ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης, οι ΕΠΑΕ είναι πολύ καλύτερες και ισχυρότερες απ' ό,τι πριν από μια δεκαετία. Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης από ορισμένες απόψεις: ατομική παροχή συμβουλών για θέματα εργασίας, βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας, μέτρα για βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας. Η αποδοτικότητα των ΕΠΑΕ σε σχέση με το κόστος τους και η εξάρτηση της λήψης παροχών ανεργίας από την προϋπόθεση της συμμετοχής στις πολιτικές αυτές αποτελούν επίσης δύο τομείς στους οποίους πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή. Αυτά τα μέτρα προσφοράς εργασίας μπορεί να μην είναι αρκετά, αν ο ρυθμός δημιουργίας θέσεων εργασίας είναι χαμηλός: στην περίπτωση αυτή θα χρειαστεί να συμπληρωθούν με μέτρα ζήτησης εργασίας, όπως η χορήγηση αποδοτικών, σε σχέση με το κόστος τους, και στοχοθετημένων επιδοτήσεων για την πρόσληψη προσωπικού. Για να ελαχιστοποιηθεί η επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών, αυτές οι επιδοτήσεις πρέπει να εστιαστούν στην καθαρή δημιουργία θέσεων εργασίας και στους εργαζομένους για τους οποίους είναι δύσκολο να βρεθεί απασχόληση, όπως τα άτομα με χαμηλή ειδίκευση και μικρή εμπειρία.

Σύγχρονα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης:

- *Μεταρρύθμιση των συστημάτων χορήγησης παροχών ανεργίας ούτως ώστε το επίπεδο και η κάλυψή τους να προσαρμόζονται ευκολότερα κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού κύκλου* (δηλ. προσφορά περισσότερων πόρων τις κακές εποχές και λιγότερων τις καλές). Αυτό θα ενίσχυε τον ρόλο των παροχών ως αυτόματων σταθεροποιητών, με την προώθηση των αναγκών εισοδηματικής ασφάλειας και σταθεροποίησης με κίνητρα αναζήτησης εργασίας σε περιόδους ύφεσης και το αντίστροφο σε περιόδους ανάκαμψης. Καθώς οι αγορές εργασίας ανακάμπτουν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν την κατάργηση των προσωρινών επεκτάσεων των παροχών και της διάρκειας της ασφάλισης ανεργίας που αποφασίστηκαν κατά τη διάρκεια της ύφεσης, έτσι ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στα κίνητρα επαναπρόσληψης. Η επανεξέταση των εξωεργασιακών και ενδοεργασιακών παροχών με στόχο τη βελτίωση των χρηματοοικονομικών κινήτρων που

παρέχονται για την ανάληψη εργασίας πρέπει να συνδυαστεί με μέτρα που θα προωθούν την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης και άλλων μέσων ενεργοποίησης, ενώ συγχρόνως πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι παροχές να ανακουφίζουν από τη φτώχεια όσους παραμένουν άνεργοι.

- *Βελτίωση της κάλυψης των παροχών για όσους κινδυνεύουν περισσότερο από την ανεργία, όπως οι εργαζόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, οι νέοι που εργάζονται για πρώτη φορά και οι αυτοαπασχολούμενοι. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί, αν χρειαστεί, με την επέκταση της κάλυψης των συστημάτων χορήγησης παροχών ανεργίας και με την ενίσχυση άλλων δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης (γονική άδεια και άλλα δικαιώματα που διευκολύνουν τον συνδυασμό της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή, αναρρωτική άδεια, παροχές λόγω αναπηρίας κ.λπ.)· το επίπεδο των παροχών ανεργίας πρέπει να είναι ανάλογο με το ατομικό ιστορικό εργασίας κάθε πολίτη.*
- *Αναθεώρηση του συνταξιοδοτικού συστήματος για να εξασφαλιστούν επαρκείς και βιώσιμες συντάξεις για όσους έχουν κενά στην καταβολή των συνταξιοδοτικών τους εισφορών λόγω περιόδων ανεργίας, ασθένειας ή υποχρεώσεων φροντίδας ή λόγω βραχυχρόνιων συμβάσεων. Οι συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να συνοδεύονται από την εφαρμογή πολιτικών που θα υποστηρίζουν τις μετακινήσεις των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας μέσα στην αγορά εργασίας, και ιδίως την επάνοδό τους από την ανεργία στην εργασία.*

1.2. Προτεραιότητες για την ενίσχυση της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της διαχείρισης της ευελιξίας με ασφάλεια

Οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι υποστήριξαν την υιοθέτηση των κοινών αρχών της ευελιξίας με ασφάλεια και τόνισαν τη σημασία μιας προσέγγισης που θα συνδυάζει εσωτερική και εξωτερική ευελιξία με ασφάλεια. Ενώ σε πολλές χώρες οι κοινωνικοί εταίροι έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν και να παρακολουθούν τις εθνικές προσεγγίσεις για ευελιξία με ασφάλεια, οι διαβουλεύσεις και ο διάλογος πρέπει να ενισχυθούν: οι πολιτικές ευελιξίας με ασφάλεια μπορούν να πετύχουν μόνο αν οι κοινωνικοί εταίροι ενστερνιστούν πλήρως τις μεταρρυθμίσεις που γίνονται στην αγορά εργασίας.

Όπως εξαγγέλθηκε στην «πράξη για την ενιαία αγορά»³ και την εμβληματική πρωτοβουλία «Βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»⁴, η Επιτροπή ζητά και πάλι τις απόψεις των ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων προκειμένου να αναπτύξει ένα ενωσιακό πλαίσιο για τις αναδιαρθρώσεις, με στόχο να ενθαρρυνθεί η στροφή από στρατηγικές που προβλέπουν την αποκλειστικά εκ των υστέρων αντιμετώπιση των προβλημάτων σε πιο προδραστικές στρατηγικές και να εξασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου. Οι προδραστικές στρατηγικές επιτρέπουν τη συνεκτίμηση των αναγκών που προκύπτουν από τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και από τομείς στους οποίους υπάρχει διαρθρωτικό πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας. Μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αποφυγή των κοινωνικών συγκρούσεων μέσω της βάσει διαπραγματεύσεων διαχείρισης των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, π.χ. με την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης και με τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ένα πολύ σημαντικό δίδαγμα που αντλήθηκε κατά την τελευταία διετία είναι η σημασία των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας. Οι υπηρεσίες απασχόλησης και ιδιαίτερα οι δημόσιες

³ COM(2010) 608 της 27.10.2010.

⁴ COM(2010) 614 της 28.10.2010.

υπηρεσίες απασχόλησης μπορούν να λειτουργήσουν ως παράγοντες διευκόλυνσης των μεταβάσεων με την ενίσχυση των υπηρεσιών που παρέχουν. Ενώ σήμερα ο κύριος ρόλος τους είναι να καλύπτουν τις ανάγκες των ανέργων, οι υπηρεσίες απασχόλησης μπορούν να διαδραματίσουν έναν ευρύτερο ρόλο φορέων παροχής υπηρεσιών διά βίου, παρέχοντας υπηρεσίες αξιολόγησης δεξιοτήτων, καταγραφής προσόντων, παροχής κατάρτισης, ατομικού επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλών στους πελάτες τους (εργαζομένους και εργοδότες), αντιπαραβάλλοντας τα προσόντα των εργαζομένων με τα χαρακτηριστικά των προς κάλυψη θέσεων εργασίας, προσφέροντας υπηρεσίες στους εργοδότες και μεριμνώντας για τα προβλήματα όσων βρίσκονται πολύ μακριά από την αγορά εργασίας. Οι υπηρεσίες απασχόλησης θα πρέπει επίσης να προωθούν τη συνεργασία των υπηρεσιών (δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, ιδιωτικών υπηρεσιών απασχόλησης και υπηρεσιών απασχόλησης του τρίτου τομέα), των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, των ΜΚΟ και των οργανισμών προνοίας.

Τέλος, η εφαρμογή υγιών πολιτικών ευελιξίας με ασφάλεια απαιτεί συστηματική και αποδοτική παρακολούθηση της προόδου των κρατών μελών. Από τότε που υιοθετήθηκαν οι κοινές αρχές, η επιτροπή απασχόλησης (EMCO) ανέπτυξε ένα αναλυτικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου ενός ευρέος συνόλου δεικτών. Η Επιτροπή θα στηριχτεί σ' αυτό το πλαίσιο και θα μεριμνήσει για την τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών ευελιξίας με ασφάλεια σε όλη την ΕΕ.

Ευελιξία με ασφάλεια — βασικές ενέργειες 1 έως 3:

1. Η υιοθέτηση μιας κοινής προσέγγισης από τα όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους πρέπει να δώσει νέα δυναμική στην ευελιξία με ασφάλεια. Με βάση τις κοινές αρχές της ΕΕ για ευελιξία με ασφάλεια, οι προτεραιότητες που προτείνονται στην παρούσα εμβληματική πρωτοβουλία καθορίζουν τους όρους **μιας σφαιρικής συζήτησης σχετικά με την ενίσχυση των τεσσάρων στοιχείων της ευελιξίας με ασφάλεια** (π.χ. για τις συμβατικές ρυθμίσεις αορίστου χρόνου ή τη μεταρρύθμιση των συστημάτων παροχών). Αυτές οι προτεραιότητες θα μπορούσαν να συζητηθούν στις αρχές του 2011 σε ένα **συνέδριο για την ευελιξία με ασφάλεια**, που θα οργανωθεί από την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους κοινωνικούς εταίρους. Η συναίνεση για την ευελιξία με ασφάλεια, ως βασική συμβολή στον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την απασχόληση, πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί σε μια ανακοίνωση σχετικά με μια νέα δυναμική για την ευελιξία με ασφάλεια το πρώτο εξάμηνο του 2012.

2. Η τεράστια σημασία που έχει η απόκτηση δεξιοτήτων και προσόντων σε όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου απαιτεί συνολικές στρατηγικές για τη **διά βίου μάθηση και ιδίως μια νέα προσέγγιση όσον αφορά την εκπαίδευση των ενηλίκων, βασισμένη σε κοινές αρχές** όπως η κοινή ευθύνη και η συνεργασία, οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί χρηματοδότησης, οι ευέλικτες διαδρομές μάθησης, η ποιοτική αρχική εκπαίδευση και η στοχοθετημένη συνεχής εκπαίδευση. Αξιοποιώντας την πρόοδο που επιτεύχθηκε στη διαδικασία της Κοπεγχάγης, η Επιτροπή θα υποβάλει το 2011: μια ανακοίνωση σχετικά με **την εφαρμογή των στρατηγικών διά βίου μάθησης και ανάπτυξης ικανοτήτων· ένα ευρωπαϊκό εγχειρίδιο πολιτικής** που θα καθορίζει ένα πλαίσιο για την εφαρμογή της διά βίου μάθησης· και ένα ανανεωμένο **σχέδιο δράσης για την εκπαίδευση των ενηλίκων**.

3. Για να ενισχυθεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και ο ενστερνισμός της ατζέντας για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή προτείνει να οργανωθεί το 2011 **ένα τριμερές κοινωνικό φόρουμ**. Το φόρουμ θα συζητήσει την εφαρμογή της ατζέντας και, ειδικότερα, των πολιτικών ευελιξίας με ασφάλεια, πριν από την τριμερή

κοινωνική σύνοδο κορυφής που προηγείται του εαρινού Συμβουλίου στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου.

Συνοδευτικά και προπαρασκευαστικά μέτρα:

Συμπληρωματικά προς τις εν λόγω βασικές ενέργειες, και προκειμένου να ενισχυθούν οι μηχανισμοί διαχείρισης και εφαρμογής και να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή:

- θα εισαγάγει, από το 2011, **μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία για την παρακολούθηση** της προόδου που επιτελούν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή των αρχών της ευελιξίας με ασφάλεια, με βάση τις τρέχουσες εργασίες που διεξάγει από κοινού με την επιτροπή απασχόλησης.
- θα καθιερώσει, έως το τέλος του 2011, **μια εταιρική σχέση μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης** του δημόσιου, του ιδιωτικού και του τρίτου τομέα, προκειμένου να προωθηθεί ένας στρατηγικός διάλογος σε επίπεδο ΕΕ, έτσι ώστε οι μεταβάσεις να είναι αποδοτικές. Η εταιρική σχέση θα παρέχει επίσης χρηματοδότηση μικρής κλίμακας για σχέδια βέλτιστων πρακτικών· οι αξιολογημένες και δοκιμασμένες ορθές πρακτικές θα διαδίδονται μέσω ενός διαδικτυακού εργαλείου.

2. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΣΩΣΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η προσαρμογή της προσφοράς δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση

Το 2008 η ανακοίνωση της Επιτροπής «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας», την οποία ακολούθησαν δύο συμπεράσματα του Συμβουλίου και μια ανεξάρτητη έκθεση εμπειρογνομόνων, επισήμανε ότι η έγκαιρη πρόβλεψη και η αντιστοίχιση των αναγκών της αγοράς εργασίας και των αναγκών σε δεξιότητες αποτελούν κορυφαία προτεραιότητα για την ΕΕ⁵. Τον Μάιο του 2009 τα κράτη μέλη συνήψαν το «στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης», προκειμένου να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της διά βίου μάθησης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων για τους πολίτες όλων των ηλικιών.

Η κρίση υπογράμμισε τη σημασία της πρόκλησης: επιτάχυνε τον ρυθμό της οικονομικής αναδιάρθρωσης, οδηγώντας στην ανεργία πολλούς εργαζομένους τομέων που παρακμάζουν, διότι τα άτομα αυτά δεν διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να εργαστούν στους αναπτυσσόμενους τομείς. Τώρα, μαζί με τα πρώτα σημάδια οικονομικής ανάκαμψης, παρατηρούνται δυσκολίες στην πρόσληψη προσωπικού υψηλής ειδίκευσης.

Οι μακροπρόθεσμες προοπτικές υπογραμμίζουν επίσης τη σημασία των δεξιοτήτων. Οι θέσεις εργασίας για άτομα υψηλής ειδίκευσης αναμένεται να αυξηθούν κατά 16 εκατομμύρια από σήμερα έως το 2020 στην ΕΕ, ενώ οι θέσεις εργασίας για εργαζομένους χαμηλής ειδίκευσης θα μειωθούν κατά περίπου 12 εκατομμύρια. Πάρα πολλοί άνθρωποι δεν διαθέτουν τις ειδικότητες που χρειάζονται για να πετύχουν στην αγορά εργασίας· οι ενήλικοι με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν επτά φορές λιγότερες πιθανότητες να συμμετάσχουν σε

⁵ COM(2008) 868 της 16.12.2008. Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 9.3.2009 και της 7.6.2010. «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας: άμεση ανάληψη δράσης», έκθεση ομάδας εμπειρογνομόνων, Φεβρουάριος 2010.

προγράμματα συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης απ' ό,τι οι ενήλικοι με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και, ως εκ τούτου, δυσκολεύονται ολοένα και περισσότερο να προσαρμοστούν στις νέες και εξελισσόμενες ανάγκες δεξιοτήτων.

Οι σοβαρές ελλείψεις ειδικευμένων επαγγελματιών σε διοικητικές και τεχνικές δεξιότητες, εξειδικευμένες για κάθε επιμέρους επάγγελμα, εμποδίζουν την επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων για βιώσιμη ανάπτυξη. Η διαπίστωση αυτή ισχύει επίσης για τις ελλείψεις που παρατηρούνται σε τομείς κρίσιμους για την καινοτομία, και ιδίως στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών. Για παράδειγμα, στους τομείς της αυτοκινητοβιομηχανίας και της ναυπηγικής, η ζήτηση για υβριδικά οχήματα και η κατασκευή έργων εκμετάλλευσης αιωρόρων πηγών ενέργειας σε θαλάσσιες εγκαταστάσεις απαιτούν ήδη πολλές δεξιότητες επιπλέον εκείνων που διαθέτουν σήμερα οι εργαζόμενοι στους τομείς αυτούς. Πράγματι, πρέπει να γίνουν σημαντικές επενδύσεις σε «πράσινες» δεξιότητες, για να μπορέσει η Ευρώπη να έχει, έως το 2020, 3 εκατομμύρια εργαζομένους που θα κατέχουν «πράσινες» (οικολογικές) θέσεις εργασίας. Έως το 2015 θα υπάρξει έλλειψη επαγγελματιών ΤΠΕ η οποία υπολογίζεται σε 384.000 έως 700.000 θέσεις εργασίας, πράγμα που θέτει σε κίνδυνο τον ίδιο τον τομέα αλλά και τη διάδοση των ΤΠΕ σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Επιπλέον, πάνω από το 30% των Ευρωπαίων δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ ή χρησιμοποιούν σπάνια το διαδίκτυο, γεγονός που μειώνει τις δυνατότητες απασχόλησής τους, αφού οι περισσότερες θέσεις εργασίας απαιτούν πλέον ηλεκτρονικές δεξιότητες⁶. Έως το 2020 ο τομέας της υγείας υπολογίζεται ότι θα παρουσιάζει έλλειψη περίπου 1 εκατομμυρίου επαγγελματιών —αριθμός που φτάνει τα 2 εκατομμύρια, αν ληφθούν υπόψη και τα βοηθητικά επαγγέλματα του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης—, δηλ. 15% των σχετικών αναγκών στην ΕΕ. Τέλος, για να υλοποιήσουμε τις φιλοδοξίες μας για τη δημιουργία μιας Ένωσης καινοτομίας, χρειαζόμαστε 1 εκατομμύριο επιπλέον ερευνητές.

Η αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς δεξιοτήτων έχει επίσης και μια γεωγραφική συνιστώσα: οι ελλείψεις και οι ανεπάρκειες δεξιοτήτων σε περιοχές υψηλής ανάπτυξης συνυπάρχουν με περιοχές που παρουσιάζουν σταθερά υψηλή ανεργία. Ωστόσο, η κινητικότητα παραμένει πολύ χαμηλή στην ΕΕ: το 2009, μόνο το 2,4% του πληθυσμού της ΕΕ ήταν υπήκοοι άλλου κράτους μέλους. Στρατηγική σημασία για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων αποκτά επίσης και η οικονομική μετανάστευση. Οι πολίτες που προέρχονται από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έφτασαν σχεδόν τα 20 εκατομμύρια, ήτοι 4,0% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ-27· χωρίς την καθαρή μετανάστευση, ο πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας θα συρρικνωθεί κατά 12% το 2030 και κατά 33% το 2060 σε σύγκριση με το 2009. Ωστόσο, οι ειδικευμένοι διακινούμενοι εργαζόμενοι καταλαμβάνουν πάρα πολύ συχνά θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλής ποιότητας, πράγμα που υπογραμμίζει την ανάγκη για καλύτερη διαχείριση του δυναμικού και των δεξιοτήτων αυτών των διακινούμενων εργαζομένων.

Ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης να προβλέπει έγκαιρα και να «συνταιριάζει» τις ανάγκες της αγοράς εργασίας με τις ανάγκες δεξιοτήτων

Ο αντίκτυπος της κρίσης και το σταθερά υψηλό επίπεδο ανεργίας αύξησαν την ανάγκη για καλύτερη κατανόηση των τομέων στους οποίους είναι πιθανόν να υπάρχουν στο μέλλον ελλείψεις δεξιοτήτων στην ΕΕ. Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν μετά το 2008 μέσω διαφόρων ενεργειών πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη συστηματική επανεξέταση των αναγκών της ΕΕ σε δεξιότητες. Οι προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για να βελτιώσουν τα

⁶ Βλ. ορισμό στο COM(2007) 496 της 7.9.2007.

επίπεδα δεξιοτήτων πρέπει να συμπληρώνονται από ενέργειες της ΕΕ, με ισχυρή έμφαση στη γεωγραφική κινητικότητα ως μηχανισμό προσαρμογής για την άμβλυνση περιφερειακών θυλάκων ανεργίας, και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να υποστηρίζει τη δημιουργία τομεακών συμβουλίων δεξιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όταν παράγοντες του εκάστοτε τομέα, όπως οι κοινωνικοί εταίροι ή τα αντίστοιχα παρατηρητήρια, αναλάβουν σχετική πρωτοβουλία. Ομοίως, σύμφωνα με το πρόγραμμα της Στοκχόλμης⁷ και, ειδικότερα, την εξέλιξη της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τη νόμιμη μετανάστευση, η Επιτροπή θα λάβει μέτρα για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του δυναμικού των μεταναστών που βρίσκονται ήδη στην ΕΕ. Υπάρχουν πέντε βασικοί τομείς στους οποίους πρέπει να αναληφθεί δράση:

2.1. Καλύτερη πληροφόρηση για την αγορά εργασίας και βελτίωση της διαχείρισης των δεξιοτήτων

Τα περισσότερα κράτη μέλη αναπτύσσουν δραστηριότητες διερεύνησης της αγοράς εργασίας, με στόχο τον προσδιορισμό των σημερινών και των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες, μέσω φορέων όπως είναι τα παρατηρητήρια στα οποία συμμετέχουν παράγοντες της αγοράς εργασίας και φορείς που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτές οι αναλύσεις συμβάλλουν στην εκπόνηση προτύπων για τα αναγκαία προσόντα και στην προσαρμογή των συστημάτων κατάρτισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλα περιθώρια αφενός για την περαιτέρω βελτίωση των υπαρχόντων μελλοντοστραφών μέσων διερεύνησης της αγοράς εργασίας τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε περιφερειακό, τομεακό και ενωσιακό επίπεδο και, αφετέρου, για τη διάδοση των αποτελεσμάτων τους, προκειμένου να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι ελλείψεις δεξιοτήτων. Η Επιτροπή θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ φορέων των κρατών μελών οι οποίοι συμμετέχουν στη διαχείριση των δεξιοτήτων (έγκαιρη πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και ανταπόκριση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης), προκειμένου να προωθηθούν η ανταλλαγή πληροφοριών και η καλύτερη χρήση των μέσων διερεύνησης της αγοράς εργασίας στις πολιτικές απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.

2.2. Προσφορά του σωστού «μείγματος» δεξιοτήτων

Ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, την εθνική καταγωγή ή την αναπηρία, όλοι οι πολίτες της ΕΕ πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν και να αναπτύξουν το μείγμα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που χρειάζονται για να πετύχουν στην αγορά εργασίας.

Για τον σκοπό αυτόν, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να προσφέρουν το σωστό μείγμα δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών και των οριζόντιων βασικών ικανοτήτων, της παιδείας στα Μέσα και της επικοινωνίας σε μια ξένη γλώσσα. Πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι οι νέοι που αποφοιτούν από τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση κατέχουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες που χρειάζονται για να περάσουν γρήγορα και με επιτυχία στην απασχόληση. Η καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου σε βασικές ικανότητες όπως ο γραμματισμός, η αριθμητική και οι θετικές επιστήμες, ακόμη και μεταξύ των ενηλίκων, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την κοινωνική ενσωμάτωση, την

⁷ COM(2010) 171 της 20.4.2010.

απασχόληση και την ανάπτυξη. Η συνεχής εκπαίδευση πρέπει να φτάσει τον στόχο του 15% του συνόλου των ενηλίκων που συμμετέχουν στη διά βίου μάθηση⁸.

Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος στην προσαρμογή των σχολικών προγραμμάτων σπουδών, με την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων βάσει του ευρωπαϊκού πλαισίου βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση και με τη χρήση του Europass. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τον ρυθμό των μεταρρυθμίσεων και να εφαρμόσουν τα εθνικά πλαίσια προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα, όπως υποδεικνύεται στη σύσταση για το ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων. Ομοίως, η διαδικασία της Κοπεγχάγης πρέπει να συμβάλει περισσότερο στη βελτίωση της ελκυστικότητας της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Λαμβανομένου υπόψη του οριζόντιου ρόλου των ψηφιακών ικανοτήτων στο σύνολο της οικονομίας, η ψηφιακή ατζέντα για την Ευρώπη αποτελεί καταλύτη θεμελιώδους σημασίας, που μπορεί να συμβάλει στην παροχή των κατάλληλων ψηφιακών ικανοτήτων στους εργαζομένους και σε όσους αναζητούν εργασία, με στοχοθετημένες προσπάθειες για την προώθηση του βασικού ψηφιακού γραμματισμού για όσους έχουν τις λιγότερες ικανότητες, όπως είναι οι ηλικιωμένοι, οι λιγότερο μορφωμένοι ή οι μισθωτοί των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αλλά και για την απόκτηση εξειδικευμένων και προηγμένων ικανοτήτων ΤΠΕ από όσους έχουν ειδικά εργασιακά χαρακτηριστικά, όπως οι εργαζόμενοι στον τομέα των ΤΠΕ.

2.3. Αντιστοίχιση των δεξιοτήτων των πολιτών με τις ευκαιρίες εργασίας και αξιοποίηση των δυνητικών θέσεων εργασίας της Ευρώπης

Ενώ η εξασφάλιση του σωστού μείγματος δεξιοτήτων είναι σημαντική, η αποφυγή της ελλειπούς εκμετάλλευσης των ταλέντων και των δυνατοτήτων των ανθρώπων έχει εξίσου ουσιαστική σημασία. Η επίτευξη του στόχου αυτού απαιτεί καλύτερη συνεργασία των κόσμων της εργασίας, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και αύξηση της διαφάνειας στην αγορά εργασίας, πέρα από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις που μετρούν τις δεξιότητες μόνο μέσω των επίσημων προσόντων.

Η μετατόπιση προς προσεγγίσεις που βασίζονται στις ικανότητες και τις δεξιότητες οδηγεί ήδη σε μια σημαντική αλλαγή στα εκπαιδευτικά συστήματα, τις αγορές εργασίας και την αλληλεπίδρασή τους. Το στοιχείο αυτό, με τη σειρά του, έχει σημαντικές συνέπειες στις δραστηριότητες των υπηρεσιών απασχόλησης σε θέματα που αφορούν την αξιολόγηση των δεξιοτήτων, τις διαδικασίες προσδιορισμού των προσόντων, την παροχή κατάρτισης, τη συνεργασία με τους παρόχους κατάρτισης, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την παροχή συμβουλών στους πελάτες (συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών). Πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία των υπηρεσιών απασχόλησης και των κέντρων καθοδήγησης στον τομέα της εκπαίδευσης, έτσι ώστε τα κέντρα να μπορούν να παρέχουν συμβουλές που να έχουν άμεση συνάφεια με την αγορά εργασίας.

Η παροχή συμβουλών, η πρόβλεψη κινήτρων και η παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, έχουν επίσης πολύ μεγάλη σημασία για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να αναπτύξουν ικανότητες και να κάνουν την καλύτερη δυνατή χρήση τους στον χώρο εργασίας. Οι εργοδότες πρέπει να ενθαρρυνθούν να «συνεπενδύουν» και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως στην

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το «Στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης "ΕΚ (2020)"» (έγγρ. 9845/09).

τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση· με βάση αυτές τις εταιρικές σχέσεις μπορούν να αναπτυχθούν και να επικαιροποιηθούν πρότυπα δεξιοτήτων, πολυθεματικά προγράμματα σπουδών και προσόντα και να διευκολυνθεί η μάθηση στον χώρο εργασίας, από τις μαθητείες έως τα βιομηχανικά διδακτορικά (industrial PhD). Αυτές οι συγκροτημένες εταιρικές σχέσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν αποδοτικό και συστημικό μέσο ανάπτυξης αυτής της αλληλεπίδρασης.

Για να γεφυρωθεί το χάσμα δεξιοτήτων για τις θέσεις εργασίας του μέλλοντος και για να εξασφαλιστεί η καλύτερη ανταπόκριση των εκπαιδευτικών μας συστημάτων στις μελλοντικές ανάγκες της οικονομίας μας (π.χ. «πράσινη» οικονομία), πρέπει να προωθηθούν νέες πανεπιστημιακές εξειδικεύσεις, έτσι ώστε να επιτευχθεί η αναγκαία κρίσιμη μάζα που θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

2.4. Ενίσχυση της γεωγραφικής κινητικότητας σε όλη την ΕΕ

Πολλοί μη κανονιστικοί παράγοντες επηρεάζουν τη διαπεριφερειακή και διακρατική κινητικότητα: η στέγαση, η γλώσσα, οι ευκαιρίες απασχόλησης των συντρόφων, οι μηχανισμοί παλιννόστησης, οι ιστορικοί «φραγμοί» και η αναγνώριση της εμπειρίας που αποκτήθηκε με την κινητικότητα, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι πρόσφατες προσπάθειες για βελτίωση της γεωγραφικής κινητικότητας εστιάστηκαν στην εξάλειψη των νομικών και διοικητικών εμποδίων (π.χ. στον τομέα της αναγνώρισης των προσόντων και της δυνατότητας μεταφοράς των συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων). Οι πολίτες πρέπει τώρα να ενημερωθούν καλύτερα για τις αλλαγές αυτές, έτσι ώστε να πραγματοποιούν με εμπιστοσύνη διασυνοριακές μετακινήσεις στο πλαίσιο της σταδιοδρομίας τους· πρέπει επίσης να δοθεί περισσότερη έμφαση στην αύξηση της διαφάνειας για τις κενές θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Στο πλαίσιο του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα εξετάσει επίσης την κατάσταση των επαγγελματικών κατηγοριών που παρουσιάζουν υψηλή κινητικότητα, και ιδίως των ερευνητών που αναπτύσσουν έμμισθη ερευνητική δραστηριότητα, με στόχο να διευκολυνθεί η γεωγραφική και διατομεακή κινητικότητά τους, έτσι ώστε να ολοκληρωθεί ο ευρωπαϊκός χώρος έρευνας έως το 2014.

Μερικοί επαγγελματίες εξακολουθούν να είναι υποχρεωμένοι να υποβληθούν σε μακροχρόνιες και επαχθείς διαδικασίες για να εξασφαλίσουν την αναγνώριση των προσόντων τους. Η Επιτροπή πραγματοποιεί αυτή την περίοδο αξιολόγηση της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, προκειμένου να προσδιοριστούν πιθανές λύσεις, όπως η καθιέρωση μιας επαγγελματικής κάρτας, και να απλουστευθεί η σημερινή κατάσταση.

2.5. Αξιοποίηση του μεταναστευτικού δυναμικού

Για να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες συμβολής της μετανάστευσης στην πλήρη απασχόληση, πρέπει να εξασφαλιστεί η καλύτερη ενσωμάτωση των μεταναστών που κατοικούν ήδη νόμιμα στην ΕΕ, ιδίως μέσω της κατάργησης των εμποδίων στην απασχόληση, όπως οι διακρίσεις ή η μη αναγνώριση των δεξιοτήτων και των προσόντων, στοιχεία που εκθέτουν τους μετανάστες σε κίνδυνο ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού. Πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χαμηλότερων επιδόσεων των υπηκόων τρίτων χωρών από τον γηγενή πληθυσμό στα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών.

Η καλύτερη παρακολούθηση και πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες καθώς και η βελτίωση των διαδικασιών αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των προσόντων, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν αποκτηθεί έξω από την ΕΕ, μπορούν να μειώσουν

ουσιαστικά το πρόβλημα της «σπατάλης εγκεφάλων» που προκύπτει από την απασχόληση μεταναστών υψηλού μορφωτικού επιπέδου σε θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης ή χαμηλής ποιότητας. Χωρίς να θίγεται η αρχή της κοινοτικής προτίμησης και το δικαίωμα των κρατών μελών να αποφασίζουν για τον αριθμό των εργαζομένων που θα δεχθούν από τρίτες χώρες, η «χαρτογράφηση» των δεξιοτήτων των υπηκόων τρίτων χωρών που ζουν ήδη στην ΕΕ θα συνέβαλλε αποφασιστικά στον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο το διευρυνόμενο νομικό πλαίσιο του ενωσιακού και των εθνικών συστημάτων αποδοχής διακινούμενων εργαζομένων θα μπορούσε να βοηθήσει στον μετριασμό των ελλείψεων δεξιοτήτων. Μια ευέλικτη πολιτική αποδοχής εργαζομένων με βάση τη ζήτηση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην κάλυψη των μελλοντικών αναγκών εργατικού δυναμικού. Η σωστή αντιστοίχιση των δεξιοτήτων μπορεί επίσης να βελτιωθεί με την ενίσχυση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες στους τομείς της αναγνώρισης των δεξιοτήτων, της ανταλλαγής πληροφοριών για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της συνεργασίας με αρμοδίους για προσλήψεις και οργανισμούς απασχόλησης.

Αναβάθμιση και αντιστοίχιση δεξιοτήτων — Βασικές ενέργειες 4 έως 8:

Η Επιτροπή:

- 4. θα δημοσιεύει, από το 2012, ένα **«πανόραμα» δεξιοτήτων στην ΕΕ**, για να βελτιώσει τη διαφάνεια για τους αναζητούντες εργασία, τους εργαζομένους, τις επιχειρήσεις και/ή τους δημόσιους φορείς. Το «πανόραμα» θα είναι προσβάσιμο online και θα περιέχει επικαιροποιημένες προβλέψεις για την προσφορά δεξιοτήτων και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας έως το 2020. Θα παρέχει: i) επικαιροποιημένες πληροφορίες για τα 25 πιο αναπτυσσόμενα επαγγέλματα στην ΕΕ και για τα πέντε πιο «ζητούμενα» επαγγέλματα κατά κράτος μέλος· ii) ανάλυση των απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση το ευρωπαϊκό σύστημα παρακολούθησης κενών θέσεων εργασίας· iii) ανάλυση για την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και για τη χρήση των δεξιοτήτων στον χώρο εργασίας μέσω ερευνών στις οποίες θα κληθούν να απαντήσουν εργοδότες, εκπαιδευόμενοι και πτυχιούχοι· iv) ανάλυση προβλέψεων κατά τομέα, με βάση τις εργασίες των ευρωπαϊκών τομεακών συμβουλίων για τις δεξιότητες και την απασχόληση· και v) προβολές του Cedefop⁹ και των κρατών μελών. Όταν κρίνεται σκόπιμο, θα επισημαίνονται στο «πανόραμα» οι ανάγκες για δεξιότητες σε ιδιαίτερα σημαντικούς τομείς όπως οι θετικές επιστήμες, η τεχνολογία, η μηχανική και τα μαθηματικά.
- 5. θα ολοκληρώσει, έως το 2012, σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες την **ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελματών (ESCO)**, ως κοινή διεπαφή μεταξύ των φορέων της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
- 6. θα εξετάσει, το 2012, τη δυνατότητα υποβολής προτάσεων για να συμβάλει στη **μεταρρύθμιση των συστημάτων αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων**, με βάση την αξιολόγηση της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα.
- 7. θα δρομολογήσει, το 2011, μια **νέα ατζέντα για την ένταξη** των υπηκόων τρίτων χωρών, με στόχο να διαμορφωθούν καλύτερες δομές και καλύτερα μέσα για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων και τη γενικότερη συνεκτίμηση, σε όλους τους συναφείς τομείς, των προτεραιοτήτων των κρατών μελών στον τομέα της ένταξης των μεταναστών.

⁹ Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης.

- 8. θα εξετάσει, το 2012, τη δυνατότητα υποβολής προτάσεων για να συμβάλει στη βελτίωση **της επιβολής των δικαιωμάτων των διακινούμενων εργαζομένων της ΕΕ** σε σχέση με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

Συνοδευτικά και προπαρασκευαστικά μέτρα:

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα κάνει επίσης τα εξής:

- Έως το 2011 θα προτείνει έναν **νέο δείκτη αναφοράς σχετικά με την εκπαίδευση σε θέματα απασχολησιμότητας**, με στόχο την επανεξέταση του ζητήματος της προετοιμασίας των νέων για τη μετάβαση στην αγορά εργασίας, θα προτείνει σύσταση του Συμβουλίου για **τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου** και θα συγκροτήσει μια **ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βελτίωση του γραμματισμού των νέων και των ενηλίκων**.
- Έως το τέλος του 2010 θα δρομολογήσει μια **εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες μπορούν να ωφεληθούν από τους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης**, έτσι ώστε να μετακινούνται **μέσα στην Ευρώπη** χωρίς να χάνουν τα δικαιώματά τους.
- Στο πλαίσιο του μηχανισμού **αξιολόγησης της απόδοσης των ΜΜΕ**, θα αξιολογήσει τις μελλοντικές ανάγκες δεξιοτήτων στις πολύ μικρές και τις βιοτεχνικές επιχειρήσεις σε αντιπροσωπευτικό δείγμα κρατών μελών της ΕΕ, με στόχο την καλύτερη συνεκτίμηση των αναγκών αυτών των επιχειρήσεων στις υπάρχουσες πολιτικές πρωτοβουλίες της ΕΕ.
- Από το 2011 θα υποστηρίξει τις ικανότητες για τη βιώσιμη ανάπτυξη και θα προωθήσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους τομείς που καλύπτονται από **τον χάρτη πορείας για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους της και από το νέο σχέδιο δράσης για την οικολογική καινοτομία**.
- Από το 2011 θα υποστηρίξει τις «**συμμαχίες γνώσης**», δηλ. τις συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης, με στόχο την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε δεξιότητες καινοτομίας και την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας. Θα αναπτυχθούν επίσης τα βιομηχανικά διδακτορικά (industrial PhD) της ΕΕ στο πλαίσιο των ενεργειών Marie Curie, καθώς και οι τοποθετήσεις σε επιχειρήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus.
- Το 2011 θα προτείνει σύσταση του Συμβουλίου για τον προσδιορισμό, την καταγραφή και **την επικύρωση των ικανοτήτων** που αποκτώνται έξω από την επίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων, ειδικότερα, ενός **ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων** που θα βοηθά τους πολίτες να καταγράφουν και να παρουσιάζουν τις δεξιότητες που αποκτούν σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
- Το 2011 θα υποβάλει **ανάλυση για τη συμβολή των μεταναστευτικών πολιτικών στην αγορά εργασίας και την κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες** σύμφωνα με το πρόγραμμα της Στοκχόλμης. Θα συσταθεί ένα **δίκτυο πολιτικής για τη βελτίωση της εκπαίδευσης των μεταναστών**, με στόχο να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χαμηλότερων σχολικών επιδόσεων των διακινούμενων σπουδαστών σε σχέση με τον γηγενή πληθυσμό.

- Έως το 2012 θα **μεταρρυθμίσει τις ευρωπαϊκές υπηρεσίες απασχόλησης EURES και τη νομική βάση τους**, για να αναπτύξει την ικανότητά τους να αντιστοιχίζουν προσόντα και ανάγκες και να τοποθετούν εργαζομένους σε θέσεις εργασίας, υλοποιώντας την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, και για να την επεκτείνει στην υποστήριξη της πρωτοβουλίας «Η πρώτη σου δουλειά μέσω του EURES».
- Έως το 2012 θα προτείνει μια πανενωσιακή προσέγγιση και μέσα που θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να **εντάξουν τις ικανότητες ΤΠΕ και τον ψηφιακό γραμματισμό (ηλεκτρονικές δεξιότητες) στις βασικές πολιτικές διά βίου μάθησης**.
- Έως το 2012 θα υποβάλει **ανακοίνωση σχετικά με την ευρωπαϊκή πολιτική πολυγλωσσίας**, στην οποία θα προτείνονται προτεραιότητες για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και ένα ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για τις γλωσσικές ικανότητες που θα βασίζεται στα αποτελέσματα της ευρωπαϊκής έρευνας για τις γλωσσικές ικανότητες, έτσι ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της Βαρκελώνης «μητρική γλώσσα + 2».
- Έως το 2012 θα αναπτύξει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ένα **σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των ελλείψεων προσωπικού στον τομέα της υγείας**. Το σχέδιο δράσης θα συνοδεύεται από μια κοινή δράση στο πλαίσιο του προγράμματος «Υγεία» για την πρόβλεψη των αναγκών σε προσωπικό στον τομέα της υγείας και για τον προγραμματισμό σε θέματα εργατικού δυναμικού.
- Έως το 2012 θα «χαρτογραφήσει» και θα αναδείξει ευρωπαϊκά **κέντρα αριστείας με νέες πανεπιστημιακές εξειδικεύσεις** για τις θέσεις εργασίας του αύριο. Η Επιτροπή θα αναλύσει τον καλύτερο τρόπο υποστήριξης της κινητικότητας των σπουδαστών (από την Ευρώπη και από τρίτες χώρες) προς αυτά τα κέντρα αριστείας.

3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μεικτά αποτελέσματα όσον αφορά την ποιότητα των θέσεων εργασίας στην ΕΕ κατά την τελευταία δεκαετία

Η υψηλή ποιότητα της εργασίας συμβαδίζει με την υψηλή συμμετοχή στην απασχόληση. Αυτό συμβαίνει επειδή το εργασιακό περιβάλλον διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ενίσχυση των δυνατοτήτων του εργατικού δυναμικού και αποτελεί κορυφαίο παράγοντα ανταγωνιστικότητας. Οι επιχειρήσεις της ΕΕ, για να καινοτομήσουν και να επιτύχουν αποτελέσματα αμέσως και αποδοτικά, εξαρτώνται για την επιβίωση και την επέκτασή τους από ένα αφοσιωμένο εργατικό δυναμικό, που θα εργάζεται σε εργασιακό περιβάλλον υψηλής ποιότητας, με ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας σημειώθηκαν και καλές αλλά και κακές εξελίξεις όσον αφορά την ποιότητα της εργασίας στην Ευρώπη. Γενικά, η ικανοποίηση από την εργασία αυξήθηκε: τα εργατικά ατυχήματα, συμπεριλαμβανομένων των θανατηφόρων, μειώθηκαν, αν και, τουλάχιστον για μια μειοψηφία εργαζομένων, η εργασία έχει γίνει πιο έντονη και πιο αγχωτική. Από την άλλη πλευρά, οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με συμβάσεις προσωρινής εργασίας και μερικής απασχόλησης χωρίς να το επιθυμούν αυξήθηκαν από 53,7% και 18% το 2001 σε 60,3% και 25,6%, αντίστοιχα, το 2009. Στα περισσότερα κράτη μέλη η αύξηση των αμοιβών έγινε κατά κανόνα με ρυθμό χαμηλότερο από την παραγωγικότητα, ενώ το φαινόμενο των εργαζομένων που είναι φτωχοί αν και

εργάζονται δεν υποχώρησε: οι εργαζόμενοι που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας παραμένουν σταθερά σε ποσοστό περίπου 8% από το 2005. Σε πολλές χώρες, η αδήλωτη εργασία εξακολουθεί να αφήνει ευάλωτα και χωρίς προστασία σημαντικά τμήματα του εργατικού δυναμικού.

Λόγω της κρίσης αυξήθηκε ο αριθμός των θέσεων εργασίας που εκτίθενται σε ανταγωνιστικές πιέσεις και στις οποίες οι συνθήκες εργασίας επιδεινώθηκαν. Σε πολλές περιπτώσεις, οι νέες μορφές εργασίας και ένας αυξημένος αριθμός περιπτώσεων μετακίνησης εργαζομένων από μια θέση εργασίας σε μια άλλη δεν συνοδεύθηκαν από την εξασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών εργασίας, πράγμα που αύξησε την ψυχολογική πίεση και τις ψυχοκοινωνικές διαταραχές. Το γεγονός αυτό έχει κοινωνικό και οικονομικό κόστος και μπορεί να υπονομεύσει την ικανότητα της Ευρώπης να είναι ανταγωνιστική: το ανασφαλές και ανθυγιεινό περιβάλλον εργασίας συνεπάγεται περισσότερες απαιτήσεις για παροχές αναπηρίας και πρόωρη αποχώρηση από τον ενεργό εργασιακό βίο.

Αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ και προώθηση μη δεσμευτικών μέσων

Η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας θα απαιτήσει ολοκληρωμένη πολιτική απάντηση σε επίπεδο ΕΕ καθώς επίσης και δράση από τα κράτη μέλη. Η Ένωση έχει ένα στέρεο νομοθετικό «κεκτημένο» που συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών και το οποίο βελτιώνει τις συνθήκες εργασίας και διαβίωσης, εξασφαλίζει σε όλη την ΕΕ ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, την πληροφόρηση, τη διαβούλευση, τα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων, την ισότητα των δύο φύλων και την απαγόρευση των διακρίσεων και υποστηρίζει την εξασφάλιση πιο δίκαιων όρων ανταγωνισμού, την επίτευξη υψηλών επιπέδων παραγωγικότητας και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Ωστόσο, το «κεκτημένο» πρέπει να προσαρμοστεί για τους ακόλουθους λόγους: για να αποσαφηνιστεί η εφαρμογή ή η ερμηνεία των κανόνων και για να διευκολυνθεί η κατανόηση και η εφαρμογή τους από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις· για να ανταποκρίνεται στους νέους κινδύνους που έχουν ανακύψει για την υγεία και την ασφάλεια του ανθρώπου στον χώρο εργασίας· και για να μειωθεί η γραφειοκρατία. Γενικότερα, το νομοθετικό «κεκτημένο» πρέπει να εναρμονιστεί με τα νέα πρότυπα εργασίας και τις νέες τεχνολογίες, έτσι ώστε να διευκολύνει και όχι να εμποδίζει την προσαρμογή των χώρων εργασίας.

Η νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ δεν είναι πάντοτε αρκετή. Τα μη δεσμευτικά μέσα όπως οι συγκριτικές αναλύσεις, ο πολιτικός συντονισμός, η ανταλλαγή ορθών πρακτικών, οι συγκριτικές αξιολογήσεις, οι οδηγοί εφαρμογής, τα πλαίσια δράσης, οι κώδικες δεοντολογίας και οι συστάσεις μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στη διαμόρφωση συναινέσεων και στη δημιουργία των σωστών κινήτρων για δράση σε εθνικό επίπεδο ή σε επίπεδο επιχείρησης. Συνεπώς, πρέπει να αναληφθούν και άλλες πρωτοβουλίες, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πιο έξυπνο νομικό πλαίσιο, να εδραιωθεί μια μακροπρόθεσμη στρατηγική προσέγγιση για τη βελτίωση του τρόπου εφαρμογής της νομοθεσίας από τις αρμόδιες αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους σε εθνικό επίπεδο και για να επανεξεταστούν η έννοια και οι δείκτες της ποιότητας της εργασίας.

3.1. Ένα πιο έξυπνο νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την απασχόληση και την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία

Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει μια μεγάλης κλίμακας, βαθμιαία αξιολόγηση του σημερινού νομοθετικού «κεκτημένου». Η σχετική εργασία έχει ήδη αρχίσει με την αξιολόγηση δύο σημαντικών νομοθετικών πράξεων: της οδηγίας για τον χρόνο εργασίας και της οδηγίας για

την απόσπαση εργαζομένων· η αξιολόγηση θα επεκταθεί και σε άλλα στοιχεία σχετικά με την απασχόληση, την υγεία και την ασφάλεια. Αυτή η συνολική αξιολόγηση δεν θα εμποδίσει την εκπόνηση νέων νομοθετικών προτάσεων, αν προκύψει σαφής ανάγκη για άμεση δράση και αν η θέσπιση νέων διατάξεων δικαιολογείται από μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου τους.

Επιπλέον, είναι απαραίτητο να αξιολογηθούν σε βάθος διάφορες νομικές διατάξεις που μπορεί να φαίνονται αναποτελεσματικές ή δυσεφάρμοστες, όπως οι κανόνες που διέπουν την προστασία των δικαιούχων συμπληρωματικών (επικουρικών) επαγγελματικών συντάξεων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη. Η Επιτροπή, έπειτα από σχετική ανάλυση, θα προτείνει να υπαχθούν οι ναυτικοί και οι αλιείς στο πεδίο εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας της ΕΕ. Στον τομέα της υγιεινής και της ασφάλειας κατά την εργασία, στις προτεραιότητες συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, η αναθεώρηση των οδηγιών που αφορούν αφενός την προστασία των εργαζομένων οι οποίοι εκτίθενται σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία και σε καρκινογόνες και μεταλλαξιογόνες ουσίες και, αφετέρου, την πρόληψη των μυοσκελετικών διαταραχών. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στους κινδύνους που απορρέουν από το παθητικό κάπνισμα. Επιπλέον, θα διερευνηθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τα ναουϊκά, καθώς και οι αιτίες της αυξανόμενης εμφάνισης ψυχικών νόσων στον χώρο εργασίας.

3.2. Μια στρατηγική προσέγγιση βασισμένη στα μη δεσμευτικά μέσα

Η Επιτροπή μπορεί να διαδραματίσει έναν ρόλο και να κινητοποιήσει πόρους από τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και τους οργανισμούς της ΕΕ. Μέσω του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου, οι διακλαδικοί και οι τομεακοί κοινωνικοί εταίροι έχουν αναπτύξει επίσης ένα σημαντικό σώμα μη δεσμευτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των αυτόνομων συμφωνιών· οι εν λόγω συμφωνίες συμβάλλουν στη βελτίωση των προτύπων εργασίας και ασκούν άμεση, συγκεκριμένη επίδραση στις συνθήκες εργασίας εκατομμυρίων εργαζομένων στην ΕΕ. Η Επιτροπή, σεβόμενη την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει και να διευκολύνει αυτή την δραστηριότητα και, όταν το κρίνει ενδεδειγμένο, θα αξιολογεί τον αντίκτυπο αυτών των συμφωνιών.

Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη στρατηγική της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2007-2012 πρέπει να αποτελέσουν το έναυσμα για τη διεξαγωγή συζήτησης σχετικά με την ανανέωση αυτής της στρατηγικής και την πιθανή επέκτασή της και σε άλλους τομείς πολιτικής.

Η αδήλωτη εργασία, συμπεριλαμβανομένου του εσφαλμένου χαρακτηρισμού των μισθωτών από τους εργοδότες ως ανεξάρτητων εργολάβων, εξακολουθεί να επεκτείνεται και αποκτά όλο και περισσότερο διασυνοριακή διάσταση: απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να ενισχυθεί η συνεργασία, σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ των επιθεωρήσεων εργασίας και άλλων φορέων αποστολή των οποίων είναι να ελέγχουν την εφαρμογή του εργατικού δικαίου.

Πρέπει να καταβληθούν επίσης προσπάθειες για να αναθεωρηθούν ο ορισμός και οι κοινοί δείκτες που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την ποιότητα της εργασίας, έτσι ώστε να γίνουν πιο λειτουργικοί για την ανάλυση και τη συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτόν. Ειδικότερα, η προσέγγιση που ακολουθείται όσον αφορά το ζήτημα της ποιότητας της εργασίας πρέπει να επανεξεταστεί, προκειμένου να ληφθούν υπόψη αφενός οι εξελίξεις που σημειώθηκαν πρόσφατα σε πολιτικό επίπεδο, όπως η ευελιξία με ασφάλεια και η «αποτελεσματικότητα των μεταβάσεων», και αφετέρου η ανάπτυξη νέων προτύπων εργασίας.

Η Επιτροπή:

- 9. θα επανεξετάσει, το 2011, **την οδηγία για τον χρόνο εργασίας** και θα υποβάλει νομοθετική πρόταση με στόχο τη βελτίωση της εφαρμογής της **οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων**. Σε όσες περιπτώσεις το κρίνει ενδεδειγμένο, η Επιτροπή θα δρομολογήσει δράση για την **τροποποίηση, την αποσαφήνιση ή την απλούστευση της υφιστάμενης εργατικής νομοθεσίας**, αν αυτό κριθεί δικαιολογημένο έπειτα από αξιολόγηση αντίκτυπου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τους κοινωνικούς εταίρους της ΕΕ.
- 10. Το 2011 θα προβεί στην **τελική αξιολόγηση της στρατηγικής της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2007-2012** και, στη βάση αυτή, θα προτείνει το 2012 **μια νέα στρατηγική για την περίοδο 2013-2020**.
- 11. Το 2012 θα επανεξετάσει την **αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα της πληροφόρησης και της διαβούλευσης με τους εργαζομένους και την αποτελεσματικότητα των οδηγιών της ΕΕ για την εργασία μερικής απασχόλησης και τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου και θα εξετάσει τον αντίκτυπό τους στη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση και στην ισότητα των αμοιβών**· αυτό θα γίνει σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και με σεβασμό της αυτονομίας του κοινωνικού διαλόγου.
- 12. Έως το 2014 θα διεξαγάγει **συνολική επανεξέταση της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια** σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους, στα πλαίσια της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία.

Συνοδευτικά και προπαρασκευαστικά μέτρα:

- Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους
- θα εξετάσει, το 2011, **τη δυνατότητα να αναληφθεί πρωτοβουλία για να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των επιθεωρήσεων εργασίας και άλλων φορέων επιβολής**, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.
 - το 2011 θα επανεξετάσει και θα εκσυγχρονίσει την **πολιτική έννοια της ποιότητας της εργασίας**, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους.
 - θα εξετάσει, το 2012, τον **αντίκτυπο των σχετικών με την απασχόληση οδηγιών απαγόρευσης των διακρίσεων**, δηλαδή των οδηγιών 2000/78/EK¹⁰ και 2000/43/EK¹¹.

¹⁰ Οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

¹¹ Οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής.

4. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η οικονομική κρίση είχε δραματική επίπτωση στη δημιουργία θέσεων εργασίας, αλλά μερικά εμπόδια στη ζήτηση εργασίας έχουν διαρθρωτικό χαρακτήρα

Για να μπορέσουν οι άνθρωποι να βρουν δουλειά, δεν αρκεί να εξασφαλιστεί ότι παραμένουν ενεργοί και ότι αποκτούν τις σωστές δεξιότητες: η ανάκαμψη πρέπει να βασιστεί στη δημιουργία θέσεων εργασίας, η οποία εξαρτάται πρωτίστως από την οικονομική ανάπτυξη. Και πράγματι, από το 2008, η επιβράδυνση της οικονομίας είχε τεράστιες επιπτώσεις στη δημιουργία θέσεων εργασίας: εξαφάνισε ένα μεγάλο μέρος του κέρδους που προέκυψε από τη σταθερή αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας στην ΕΕ την τελευταία δεκαετία. Η οικονομική ανάπτυξη ξανάρχισε πάλι στην ΕΕ το δεύτερο εξάμηνο του 2009, μετά από πέντε τρίμηνα διαδοχικών υποχωρήσεων· οι αγορές εργασίας της ΕΕ άρχισαν να παρουσιάζουν κάποια σημάδια σταθεροποίησης, ενώ οι δημοσιευόμενες κενές θέσεις εργασίας σημείωσαν κάποια αύξηση τα τελευταία τρίμηνα.

Αν και αυτές οι θετικές εξελίξεις πρέπει να εξαρθούν, επισημαίνεται ότι οι αλλαγές που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών δεν ήταν όλες απόρροια του οικονομικού κλίματος: η δημιουργία θέσεων εργασίας εξαρτάται επίσης από τις πολιτικές που εφαρμόζονται στην ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο στα ζητήματα που αφορούν την αγορά εργασίας. Η τόνωση της ανάπτυξης μπορεί να μην επαρκεί για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας: το επιχειρηματικό περιβάλλον πρέπει να είναι φιλικό προς την εργασία.

Οι πολιτικές που αποσκοπούν στην προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τη σημαντική συμβολή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) για μεγάλο ποσοστό της οικονομικής και επαγγελματικής δραστηριότητας στην Ευρώπη. Πάνω από το 99% των επιχειρήσεων στην ΕΕ είναι ΜΜΕ, οι οποίες παρέχουν τα δύο τρίτα του συνόλου των θέσεων εργασίας του ιδιωτικού τομέα, πράγμα που δείχνει πόσο σημαντικό είναι να δίνεται η δέουσα προσοχή στις ανάγκες των ΜΜΕ, όταν εκπονούνται νομοθετικές πράξεις που αφορούν την απασχόληση. Ωστόσο, πολύ λίγες από τις καινοτόμες ΜΜΕ της Ευρώπης εξελίσσονται σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα άτομα· υπάρχουν επίσης στην ΕΕ λιγότερες νέες, καινοτόμες εταιρείες έντασης Ε&Α απ' ό,τι στις ΗΠΑ. Οι σημαντικές ελλείψεις στην καινοτομία και τις ηλεκτρονικές δεξιότητες εμποδίζουν τις ΜΜΕ να υιοθετήσουν καινοτόμα, έξυπνα επιχειρηματικά πρότυπα και νέες τεχνολογίες. Οι αυτοαπασχολούμενοι αποτελούν το 15% του εργατικού δυναμικού της ΕΕ, ακόμη δε και σε περιόδους οικονομικής ευημερίας ο αριθμός τους δεν αυξήθηκε αισθητά: το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων στο συνολικό εργατικό δυναμικό της ΕΕ μειώθηκε κατά 1 ποσοστιαία μονάδα μεταξύ 2000 και 2008.

Αποκατάσταση της δημιουργίας θέσεων εργασίας για να εξασφαλιστεί ότι όλοι όσοι θέλουν να εργαστούν μπορούν να έχουν δουλειά

Η οικονομική ανάπτυξη παραμένει ο κύριος μοχλός δημιουργίας θέσεων εργασίας. Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες «Ένωση καινοτομίας»¹² και «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης»¹³ της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» προβλέπουν μια σημαντική δέσμη ενεργειών για μια νέα στρατηγική προσέγγιση της καινοτομίας και μια ανταγωνιστική βιομηχανική βάση· αναμένεται να συμβάλουν στην τόνωση της οικονομικής

¹² COM(2010) 546 της 6.10.2010.

¹³ COM(2010) 614 της 28.10.2010.

ανάπτυξης, προσανατολίζοντάς την προς τη γνώση και τις δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, και να βοηθήσουν στον εντοπισμό ευκαιριών για επενδύσεις και δημιουργία θέσεων εργασίας. Η «πράξη για την ενιαία αγορά»¹⁴ περιέχει επίσης μια δέσμη προτάσεων για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς και την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ομοίως, η εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση»¹⁵ έχει ήδη σκιαγραφήσει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο για την απασχόληση των νέων.

Ωστόσο, πέρα από τις πρωτοβουλίες αυτές, πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας, ιδίως και στα δύο άκρα του φάσματος δεξιοτήτων. Αναγνωρίζοντας ότι η ΕΕ έχει ακόμη πολλά περιθώρια βελτίωσης του τρόπου ενσωμάτωσης της καινοτομίας στα συστήματα παραγωγής, η Επιτροπή θα προτείνει τρόπους διευκόλυνσης της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις που λειτουργούν με άτομα υψηλής ειδίκευσης και με επιχειρησιακά πρότυπα έντασης E&A. Θα εξετάσει επίσης την παροχή κινήτρων στους εργοδότες για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων και άλλων εργαζομένων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας. Συμπληρώνοντας τις προσπάθειες των κρατών μελών, η Επιτροπή θα δώσει επίσης ιδιαίτερη προσοχή στην επιχειρηματικότητα και την αυτοαπασχόληση ως ουσιαστικά μέσα αύξησης των ποσοστών απασχόλησης. Όλες οι πρωτοβουλίες θα σέβονται την αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις», έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των ΜΜΕ.

4.1. Ενίσχυση των βασικών όρων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας

Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής δείχνουν ότι μείωση του διοικητικού φόρτου κατά 25% θα μπορούσε μακροπρόθεσμα να οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕγχΠ κατά 1,4%. Για να συνδυαστεί η οικονομική ανάπτυξη με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, πρέπει να εξαλειφθούν τα διοικητικά εμπόδια που παρακωλύουν την ίδρυση επιχειρήσεων και τις προσλήψεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε ταχέως εξελισσόμενους τομείς και με μοντέλα έντασης E&A, όπου η ζήτηση για δεξιότητες υψηλού επιπέδου μπορεί να είναι σημαντική. Πράγματι, η επίτευξη του στόχου για διάθεση του 3% του ΑΕγχΠ της ΕΕ στην E&A μέχρι το 2020 θα προκαλέσει τη δημιουργία 3,7 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας μέχρι το 2020¹⁶. Συνεπώς, πρέπει να γίνουν περισσότερες επενδύσεις για να αυξηθεί ο αριθμός των πτυχιούχων στους τομείς των θετικών επιστημών, την τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη βασικών τεχνολογιών, που έχουν θεμελιώδη σημασία για τις στρατηγικές E&A και καινοτομίας των τομέων της βιομηχανίας και των υπηρεσιών.

Η τόνωση των προσλήψεων μέσω της μείωσης του μη μισθολογικού κόστους εργασίας (π.χ. με τη μετατόπιση από τους φόρους επί της εργασίας στους φόρους κατανάλωσης ενέργειας ή ρύπανσης) έχει τεράστια σημασία σε περιόδους υψηλής ανεργίας, δεδομένου ότι το κόστος διατήρησης των συστημάτων ασφάλισης ανεργίας θα ξεπεράσει πιθανότατα τη μείωση των εσόδων του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για όσους δυσκολεύονται πολύ να βρουν νέα θέση εργασίας έπειτα από περίοδο ύφεσης, όπως τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης ή οι μακροχρόνια άνεργοι. Πολύ μεγάλη σημασία έχει επίσης η παροχή κινήτρων για τη μεταφορά θέσεων εργασίας από την ανεπίσημη στην επίσημη οικονομία· καλό παράδειγμα εν προκειμένω είναι η ανάπτυξη τακτικής απασχόλησης στους τομείς της οικιακής βοήθειας, της κοινωνικής μέριμνας και σε άλλες μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες,

¹⁴ COM (2010) 608 της 27.10.2010.

¹⁵ COM(2010) 477 της 15.9.2010.

¹⁶ COM(2010) 546 της 6.10.2010.

που προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες εισόδου στην αγορά εργασίας σε όσους βρίσκονται πολύ μακριά απ' αυτήν.

4.2. Προώθηση της επιχειρηματικότητας, της αυτοαπασχόλησης και της καινοτομίας

Οι επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας, οι συνεταιρισμοί, οι αλληλασφαλιστικές εταιρείες καθώς και οι μικροεπιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, μπορούν να προσφέρουν μια πηγή καινοτόμων λύσεων για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών στο πλαίσιο μιας συμμετοχικής διαδικασίας που θα δίνει συγκεκριμένες ευκαιρίες απασχόλησης σε όσους έχουν απομακρυνθεί πολύ από την αγορά εργασίας. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την «πράξη για την ενιαία αγορά»¹⁷ εξαγγέλθηκαν ήδη ορισμένες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ανάπτυξη του κοινωνικού τομέα της οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων, όπως η πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματική δραστηριότητα ή η δημόσια διαβούλευση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για το καταστατικό της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) θα προαγάγει τη δημιουργία και την ανάπτυξη επιχειρήσεων μέσω δραστηριοτήτων καινοτομικής έρευνας, και ιδίως με ισχυρή έμφαση στην επιχειρηματικότητα.

Η επιχειρηματικότητα πρέπει να διαδοθεί περισσότερο ως μέσο δημιουργίας θέσεων εργασίας αλλά και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού. Πρέπει να δοθεί έμφαση στην κατάρτιση, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί αφενός ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα παρέχουν όντως τη βάση για τη διευκόλυνση της εμφάνισης νέων επιχειρηματιών στο προσκήνιο και αφετέρου ότι όσοι είναι πρόθυμοι να ιδρύσουν και να διοικήσουν μια ΜΜΕ διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για τη δραστηριότητα αυτήν. Τα κράτη μέλη πρέπει να εντάξουν την επιχειρηματικότητα στα σχολικά προγράμματα, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα καθηγητών επιχειρηματικότητας και να προωθηθεί η διασυννοιακή συνεργασία πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων στον τομέα της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Υποστήριξη της δημιουργίας θέσεων εργασίας – βασική ενέργεια 13:

13. Το 2011 η Επιτροπή θα προτείνει **κατευθυντήριες αρχές για να προωθηθεί η δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας**. Στις εν λόγω κατευθυντήριες αρχές θα προβλέπονται τρόποι: i) αντιμετώπισης των διοικητικών και νομικών εμποδίων που έχουν να κάνουν με τις προσλήψεις και τις απολύσεις προσωπικού, τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και την αυτοαπασχόληση· ii) μείωσης του μη μισθολογικού κόστους εργασίας· iii) μετάβασης από την άτυπη ή αδήλωτη εργασία στην κανονική απασχόληση.

Συννοιακά και προπαρασκευαστικά μέτρα:

Η Επιτροπή, στη νομοθετική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις:

- θα υποβάλει, έως το τέλος του 2010, μια πρόταση **για την επέκταση και τη μετατροπή της προπαρασκευαστικής δράσης Erasmus για τους νέους επιχειρηματίες (EYE) σε μόνιμο πρόγραμμα**.

¹⁷ COM(2010) 608 της 27.10.2010.

- θα υποστηρίξει ειδικά προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών καθώς και ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών, προκειμένου **να αναπτυχθεί η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην επιχειρηματικότητα**, και θα δημοσιεύσει ένα εγχειρίδιο πολιτικής για την εκπαίδευση σε θέματα επιχειρηματικότητας, έτσι ώστε να ενισχυθούν η εξάπλωση, ο αντίκτυπος και η ποιότητα της εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΣΕΩΝ

Συνεκτιμώντας τους σημερινούς δημοσιονομικούς περιορισμούς στους εθνικούς προϋπολογισμούς, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των κεφαλαίων της ΕΕ. Η πολιτική της συνοχής συμβάλλει ήδη στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και στη δημιουργία θέσεων εργασίας, μεταξύ άλλων και στον αναπτυσσόμενο τομέα της «πράσινης» οικονομίας. Μπορούν να γίνουν περισσότερα πράγματα για την πλήρη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα χρηματοοικονομικά μέσα και οι κανονισμοί της ΕΕ που υποστηρίζουν τις μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης: το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) πρωτίστως, αλλά και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το πρόγραμμα διά βίου μάθησης και το πρόγραμμα Progress.

Ειδικότερα, στο πνεύμα των προτάσεων που διατυπώνονται στην έκθεση για την επανεξέταση του προϋπολογισμού¹⁸ και στην πέμπτη έκθεση για τη συνοχή¹⁹, ο αντίκτυπος των μέσων της πολιτικής της συνοχής, συμπεριλαμβανομένου του ΕΚΤ, πρέπει να αυξηθεί, εστιάζοντας σε τέσσερις προτεραιότητες: 1) συγκέντρωση των οικονομικών πόρων σε μικρότερο αριθμό προτεραιοτήτων· 2) ενίσχυση του στοιχείου της υπό προϋποθέσεις χορήγησης των πόρων και αύξηση των σχετικών κινήτρων, ώστε να παρακινηθούν τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις που εξήγγειλαν στα εθνικά μεταρρυθμιστικά τους προγράμματα· 3) εστίαση στα αποτελέσματα, μέσω μιας δέσμης σαφών και μετρήσιμων στόχων και δεικτών που θα συμφωνηθούν μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών· και 4) σύναψη αναπτυξιακών και εταιρικών επενδυτικών συμβάσεων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών.

- Ενώ η ουσιαστική αναθεώρηση των χρηματοοικονομικών μέσων θα αποτελέσει αντικείμενο των συζητήσεων που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της προετοιμασίας του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, αυτές οι τέσσερις βασικές προτεραιότητες πρέπει να χρησιμεύσουν ως οδηγός, ώστε να ενισχυθεί αμέσως η συμβολή των Ταμείων και του προϋπολογισμού της ΕΕ στην ατζέντα για τις νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας:

Τα κράτη μέλη καλούνται να προσανατολίσουν τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ και των άλλων ταμείων της ΕΕ στις βασικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και στην προώθηση της χορήγησης των διαρθρωτικών πόρων υπό προϋποθέσεις, προκειμένου, με τον τρόπο αυτόν, να συμβάλουν στις βασικές ενέργειες και τα βασικά μέτρα που προτείνονται στην παρούσα ατζέντα, καθώς επίσης στις επιδιώξεις και τους εθνικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ειδικότερα:

¹⁸ COM(2010) 700 της 19.10.2010.

¹⁹ COM(2010) 642 της 9.11.2010.

1. Ευελιξία με ασφάλεια: Τα προγράμματα του ΕΚΤ μπορούν να υποστηρίξουν τη χάραξη καλύτερων πολιτικών, όπως τα ενεργητικά μέτρα της αγοράς εργασίας και η διά βίου μάθηση, και την ενίσχυση των σχετικών «εργαλείων» και φορέων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Οι **κοινωνικοί εταίροι** μπορούν επίσης να υποστηριχθούν από το ΕΚΤ μέσω συμπράξεων για μεταρρυθμίσεις στον τομέα της απασχόλησης. Η υποστήριξη που παρέχει το ΕΚΤ για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας μπορεί να υποστηρίξει την υιοθέτηση ολοκληρωμένων προσεγγίσεων ευελιξίας με ασφάλεια· το **7ο πρόγραμμα-πλαίσιο για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης** μπορεί να συμβάλει στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

2. Σχετικά με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την προσαρμογή τους στις αντίστοιχες ανάγκες: Το ΕΚΤ μπορεί να επενδύσει στην έγκαιρη πρόβλεψη και ανάπτυξη των προσόντων και των ικανοτήτων και να υποστηρίξει τη μεταρρύθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, έτσι ώστε να ενισχυθεί η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν επίσης η ανταλλαγή εμπειριών και η δημιουργία δικτύων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων, με στόχο την κάλυψη των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες. Οι θέσεις εργασίας που σχετίζονται με τη στροφή της οικονομίας προς οικολογικά πρότυπα και με τον τομέα των υπηρεσιών υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών μπορούν επίσης να ωφεληθούν από την ενισχυμένη συμβολή του ΕΚΤ και των άλλων ταμείων της ΕΕ, όπως και οι ικανότητες ΤΠΕ ενόψει της σημασίας της ΤΠΕ στη σημερινή οικονομία και κοινωνία. Το ΕΤΠΑ υποστηρίζει επενδύσεις στην εκπαιδευτική υποδομή. Τέλος, το ΕΚΤ και τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία θα μπορούσαν να λειτουργήσουν σε συνέργεια με άλλα μέσα, όπως το **Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Ένταξη των Υψηλών Τρίτων Χωρών** —με στόχο να αυξηθεί η συμμετοχή των μεταναστών στην απασχόληση και να καταπολεμηθούν οι διακρίσεις— ή το **πρόγραμμα διά βίου μάθησης**.

3. Σχετικά με την ποιότητα της εργασίας και τις συνθήκες εργασίας: Το ΕΚΤ μπορεί να συγχρηματοδοτήσει τον σχεδιασμό και τη διάδοση καινοτόμων και παραγωγικότερων μορφών οργάνωσης εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Για να εξαλειφθούν οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, το ΕΚΤ μπορεί να υποστηρίξει μέτρα που διευκολύνουν τον συνδυασμό της επαγγελματικής με την ιδιωτική ζωή, τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και την υλοποίηση ενεργειών για την καταπολέμηση του διαχωρισμού της αγοράς εργασίας με βάση το φύλο.

4. Σχετικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας: Το ΕΚΤ μπορεί να υποστηρίξει την προώθηση της επιχειρηματικότητας, των νέων επιχειρήσεων και της αυτοαπασχόλησης. Η χρηματοοικονομική τεχνική μπορεί να προσφέρει τον κρίκο που λείπει σήμερα για τη σύνδεση των χρηματοοικονομικών αγορών με τους μικρούς επιχειρηματίες. Το ΕΚΤ, η χρηματοδοτούμενη από το ΕΤΠΑ κοινή δράση για την υποστήριξη των μικροπιστωτικών ιδρυμάτων στην Ευρώπη (**JASMINE**) και ο νεοσύστατος **ευρωπαϊκός μηχανισμός μικροδανείων Progress** μπορούν να βοηθήσουν τους πολίτες να βγουν από την ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ιδρύοντας δική τους επιχείρηση ή αρχίζοντας κάποια δραστηριότητα ως αυτοαπασχολούμενοι. Αυτά τα μέτρα συμπληρώνουν άλλες παρεμβάσεις του ΕΚΤ υπέρ των πιο ευάλωτων ομάδων πληθυσμού.

Τέλος, το ΕΚΤ και τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν επίσης να παράσχουν συγκεκριμένη, **στοχοθετημένη υποστήριξη σε συγκεκριμένες ομάδες σε όλους τους τομείς προτεραιοτήτων της ατζέντας**²⁰· ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η υποστήριξη που παρέχεται σε μερικά κράτη μέλη στους **Ρομά**, σε τομείς όπως η παροχή συμβουλών, η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η καθοδήγηση για τους αυτοαπασχολούμενους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι 13 βασικές ενέργειες και τα συνοδευτικά και προπαρασκευαστικά μέτρα που προτείνονται στην παρούσα «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας» απαιτούν ένα μείγμα πολιτικών ενεργειών της ΕΕ που θα περιλαμβάνει νομοθετικά μέτρα, πολιτικό συντονισμό, κοινωνικό διάλογο, χρηματοδότηση και στρατηγικές συνεργασίες. Η ατζέντα συμπληρώνεται από άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ανησυχιών συγκεκριμένων ομάδων, όπως η εμβληματική πρωτοβουλία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» «Νεολαία σε κίνηση»²⁰, και η «Στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, 2010-2015»²¹. Το πιο σημαντικό είναι ότι πολλοί από τους τομείς πολιτικής αυτής της ατζέντας, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας, εξαρτώνται από την ολοκληρωμένη προσέγγιση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» —και είναι απλώς μέρος της.

Η επίτευξη απτών αποτελεσμάτων και η συμμετοχή έχουν θεμελιώδη σημασία για την επιτυχία της ατζέντας. Ειδικότερα, οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην εφαρμογή της ευελιξίας με ασφάλεια και σε άλλες πτυχές αυτής της εμβληματικής πρωτοβουλίας. Οι σχετικές ενέργειες θα μπορούσαν να αναλύονται σε επίπεδο ΕΕ κάθε χρόνο στο πλαίσιο ενός τριμερούς κοινωνικού φόρουμ. Η συνεργασία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο —των κοινωνικών εταίρων, των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των κοινωνικών υπηρεσιών, των ιδρυμάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών— θα είναι σημαντική για να μπορέσουν να ωφεληθούν όσοι δυσκολεύονται να αποκτήσουν σταθερό έρεισμα στην αγορά εργασίας.

Τα ταμεία της ΕΕ, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ατζέντα της ΕΕ και να λειτουργήσουν ως καταλύτης και ως μοχλός υπέρ των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης.

Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης τη διεθνή διάσταση αυτής της ατζέντας. Η κρίση έχει ευνοήσει την επίτευξη μιας παγκόσμιας συναίνεσης ως προς το ότι οι οικονομικοί και δημοσιονομικοί στόχοι πρέπει να συμβαδίζουν με τους στόχους στον τομέα της απασχόλησης και τους κοινωνικούς στόχους. Τώρα που αρχίζει να διαφαίνεται η ανάκαμψη, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τη συγκέντρωση των πόρων διεθνώς, σε πολυμερή πλαίσια (ΔΓΕ, G20, ΟΟΣΑ και ΗΕ), στα πλαίσια υφιστάμενων δομών διμερούς συνεργασίας με στρατηγικούς εταίρους (και ιδίως με τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Κίνα, την Ινδία, την Ιαπωνία, τη Νότια Αφρική, τη Ρωσία και τη Βραζιλία) και στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής (ASEM και ΕΕ–Λατινική Αμερική).

Η Επιτροπή θα αναθεωρήσει τις προτεραιότητες της ατζέντας το 2014 και θα τις προσαρμόσει στο νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Ως τότε, θα ενημερώνει τους

²⁰ COM(2010) 477 της 15.9.2010.

²¹ COM(2010) 491 της 21.9.2010.

ενδιαφερομένους σχετικά με την επιτελούμενη πρόοδο στις ετήσιες έρευνες για την ανάπτυξη που θα διενεργούνται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».